MOERDIJK

Raadsvoorstel

Portefeuillehouder(s)	wethouder A.C.M. Fens
Datum commissiebehandeling	10 juni 2026
Datum raadsbehandeling	9 juli 2026
Zaaknummer	1936295
Onderwerp	Kadernota 2027-2030 en financiële doorrekening bestuursakkoord

Voorgesteld besluit

1. De kadernota 2027-2030 vast te stellen als richtinggevend document voor de opstelling van de begroting 2027-2030.
2. De financiële effecten van het bestuursakkoord, die nog niet verwerkt zijn in de voorliggende Kadernota, te verwerken in de begroting 2027-2030.

Publiekssamenvatting

In de kadernota wordt ingegaan op diverse (financiële) uitgangspunten en ontwikkelingen die we als gemeente op ons af zien komen. Vervolgens wordt op hoofdlijnen inzicht gegeven in wat dit betekent voor de (toekomstige) financiële positie van de gemeente Moerdijk. Met deze kadernota geeft de gemeenteraad de kaders mee die het vertrekpunt vormen voor de op te stellen begroting 2027-2030, die in het najaar 2026 aan de gemeenteraad zal worden aangeboden.

In deze kadernota staat het college nadrukkelijk stil bij de diverse ontwikkelingen en onzekerheden die ten tijde van deze kadernota 2026-2029 spelen. Zowel de onzekerheden rondom de algemene uitkering uit het gemeentefonds, als de lange termijneffecten van voorgenomen investeringen na 2030, hebben een effect op de realiseerbaarheid van de ambities van onze gemeente. Vanuit dat oogpunt wordt ook nadrukkelijk stil gestaan bij het vervolgproces richting het opstellen van de uiteindelijke begroting 2027-2030.

Nieuw beleid is niet opgenomen in de kadernota. Dit beleid is namelijk verwoord in het Bestuursakkoord Moerdijk 2026-2030. Het voorgestane nieuwe beleid heeft natuurlijk ook financiële gevolgen. In het raadsvoorstel worden de uitkomsten van de kadernota en het Bestuursakkoord met elkaar verbonden. Hierdoor ontstaat in dit raadsvoorstel een financieel beeld voor de komende jaren.

Voor 2027 is op dit moment sprake van een tekort van € 4,8 miljoen. Dit tekort is te splitsen in een tekort van € 1,4 miljoen voor incidentele zaken en een tekort van € 3,4 miljoen voor structurele zaken. In het kader van het provinciale begrotingstoezicht is dit onderscheid van belang. Dit toezicht ziet namelijk voornamelijk toe op het structurele begrotingsresultaat, waarbij de vraag is of de structurele lasten gedekt kunnen worden met structurele baten. Voor éénmalige zaken kan de algemene reserve als dekking worden ingezet.
Voor de jaren 2028-2030 laat het structureel begrotingsbeeld een tekort zien van € 3,4 miljoen (2028), € 4,9 miljoen (2029) en € 2,6 miljoen in 2030.

De komende periode gaat het college verder aan de slag met het opstellen van de meerjarenbegroting 2027- 2030. Dit zal het college doen op basis van het (in hoofdstuk 6 van de kadernota) voorgestelde vervolgproces richting de begroting. Uitgangspunt hierbij is dat de gemeenteraad richting de raadsvergadering in november 2026 een sluitende begroting 2027 kan worden aangeboden.

Inleiding
Op grond van artikel 4 van de Financiële Verordening gemeente Moerdijk biedt het college de gemeenteraad jaarlijks een voorstel aan voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming. De raad stelt de kadernota voor 15 juli vast.

In deze kadernota wordt ingegaan op diverse (financiële) uitgangspunten, ontwikkelingen die we als gemeente op ons af zien komen en wordt op hoofdlijnen inzicht gegeven in wat dit betekent voor de (toekomstige) financiële positie van de gemeente Moerdijk. Met deze kadernota geeft de gemeenteraad de kaders mee die het vertrekpunt vormen voor de op te stellen begroting 2027-2030, die in het najaar 2026 aan de gemeenteraad zal worden aangeboden.

Deze kadernota heeft een bijzonder karakter, omdat zij is opgesteld in een verkiezingsjaar. In deze periode liepen twee processen naast elkaar: enerzijds het ambtelijk opstellen van de kadernota en anderzijds de coalitievorming, waarin is gewerkt aan een nieuw bestuursakkoord. Vanwege deze samenloop is de kadernota in hoofdzaak technisch van aard. Nieuwe beleidskeuzes en bijbehorende financiële effecten maken geen onderdeel uit van deze nota, maar volgen uit het bestuursakkoord. Wel zijn ontwikkelingen vanuit bestaand beleid en wijzigingen in wet- en regelgeving meegenomen.

Om een goed beeld te krijgen van het financieel meerjarenperspectief van de gemeente is het van belang om de financiële effecten van het bestuursakkoord en de uitkomsten van de kadernota met elkaar te verbinden. In het bestuursakkoord is in de financiële paragraaf een indicatie gegeven van het middelenbeslag van de diverse voorgenomen beleidsinitiatieven. In de bijlage bij dit raadsvoorstel vindt u de nadere financiële doorrekening van het bestuursakkoord. In dit raadsvoorstel worden de financiële effecten hiervan samengevoegd met de uitkomsten van de kadernota 2027-2030 die tijdens de informatiebijeenkomst van 12 mei 2026 aan de gemeenteraad is toegelicht. Hiermee ontstaat het financieel beeld voor 2027 en volgende jaren. Dit zodat, op basis van die inzichten, het vervolgtraject richting het opstellen van de begroting 2027-2030 kan worden bepaald, waarbij de begroting uiteindelijk in november door de raad wordt vastgesteld.

Beoogd effect
Met het vaststellen van de kadernota geeft de gemeenteraad het college kaders mee voor het opstellen van de meerjarenbegroting 2027-2030.

Argumenten
- De kadernota bevat de (financiële) uitgangspunten die gehanteerd zijn bij het opstellen van de kadernota en die -na vaststelling- zullen worden gehanteerd bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2027-2030.
- Doordat nu ook de financiële effecten van het bestuursakkoord zijn doorgerekend, ontstaat met dit raadsvoorstel een volledig beeld van het financiële perspectief voor 2027 en volgende jaren.

Kanttekeningen en risico's
- De presentatie van de uitkomsten van de kadernota betreft een inschatting van een aantal uiteenlopende zaken naar de situatie in april/mei van dit jaar. Voor een aantal toekomstige ontwikkelingen is een inschatting gemaakt van de mogelijke kosten die hiermee gemoeid zijn. Vaak is nog geen expliciete kostenopzet opgesteld. Dit omdat nog niet alle feiten en cijfers van de nieuwe ontwikkeling bekend zijn. De nu gepresenteerde cijfers zijn dus voorlopig en naarmate de ramingen verder in de tijd liggen worden deze zachter. In hoofdstuk 5 van de kadernota wordt nader ingegaan op de onzekerheden die ten tijde van het opstellen van deze kadernota spelen. Als het mogelijk is deze inschattingen meer te concretiseren zullen wij dit in het verdere proces richting de begroting 2027-2030 meenemen.
- Het onderscheid tussen structurele en incidentele baten en lasten is van belang omdat de provincie beoordeelt of de begroting duurzaam in evenwicht is. Structurele uitgaven moeten daarbij worden gedekt door structurele inkomsten. Incidentele middelen, zoals grondverkopen of de inzet van reserves, kunnen alleen tijdelijk worden ingezet en vormen geen structurele

oplossing. De provincie toetst hierop bij de beoordeling van de gemeentelijke begroting. Wanneer geen sprake is van een structureel en reëel sluitende begroting, kan de provincie besluiten tot preventief toezicht.
In zowel de kadernota als het bestuursakkoord zijn diverse lasten als incidenteel aangemerkt. De komende periode vindt hierover vooraf afstemming plaats met de provincie. Het risico bestaat dat de provincie bepaalde lasten alsnog als structureel beoordeelt. In dat geval nemen het structurele tekort en de financiële opgave toe.

Middelen

Financiële middelen

Hieronder wordt stap voor stap geschetst hoe het financieel meerjarenperspectief er op basis van de kadernota en bestuursakkoord uit komt te zien. Hierbij vetrekken we vanuit de kadernota 2027-2030. Vervolgens worden de financiële effecten van het bestuursakkoord hieraan toegevoegd.

Kadernota 2027-2030

Tijdens de informatiebijeenkomst van 12 mei 2026 is de kadernota 2027-2030 aan de gemeenteraad toegelicht. Rekening houdend met de in de kadernota geformuleerde uitgangspunten en opgenomen ontwikkelingen ten behoeve van het continueren van het bestaand beleid is het financieel beeld op basis van de kadernota 2027-2030 als volgt:

(bedragen x € 1.000) (-/- = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Totaal begrotingsresultaat (kadernota 2027-2030)	**-2.553**	**-3.587**	**-1.188**	**-619**
Waarvan incidenteel	425	899	953	1.783
Waarvan structureel	-2.977	-4.486	-2.141	-2.403

Tabel 1 Begrotingsresultaat o.b.v. kadernota 2027-2030

Het verwachte begrotingsresultaat is het saldo van alle baten en lasten die de gemeente in een bepaald jaar voorziet. Hierbij geldt dat diverse baten en lasten een incidenteel (tijdelijk) karakter hebben. Dit geldt bijvoorbeeld voor baten en lasten binnen de grondexploitaties. Deze incidentele baten en lasten vertroebelen het structurele beeld. Wanneer we deze incidentele baten en lasten uitzonderen, ontstaat het zogenaamde structurele begrotingsresultaat. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van alle structurele baten en lasten van de gemeente. Dit geeft inzicht in de vraag of de we als gemeente in staat zijn om onze structurele lasten te dekken met structurele inkomsten. Het structurele begrotingsresultaat is dan ook hetgeen waar de provincie als financieel toezichthouder voornamelijk naar kijkt bij de beoordeling van de uiteindelijke begroting.

Op basis van de kadernota 2027-2030 wordt voor de komende jaren een structureel tekort verwacht van € 3 miljoen (2027), € 4,5 miljoen (2028), € 2,1 miljoen (2029) en € 2,4 miljoen (2030). De relatief grote terugval in 2028 kan deels verklaard worden doordat in de raadsvergadering van 12 maart 2026 € 0,5 miljoen beschikbaar is gesteld t.b.v. de monitoring van het Soortenmanagementplan (SMP). Daarnaast resulteren bijstellingen in de bestaande stelpost nieuw beleid (zie bijlage 2 van de kadernota) in nadelige effecten in 2028. Tot slot speelt mee dat het Rijk afgelopen jaar voor de jaren t/m 2027 extra middelen aan gemeenten beschikbaar heeft gesteld. Vooral vanaf 2028 heerst er nog steeds onduidelijkheid en blijven de extra middelen beperkt (zie ook de toelichting in paragraaf 5.3 van de kadernota).

Financiële doorrekening bestuursakkoord

Zoals in de inleiding is toegelicht, heeft de kadernota dit jaar een bijzonder karakter, omdat zij is opgesteld in een verkiezingsjaar. In deze periode liepen twee processen naast elkaar: enerzijds het ambtelijk opstellen van de kadernota en anderzijds de coalitievorming, waarin is gewerkt aan een nieuw bestuursakkoord. De financiële effecten van het bestuursakkoord zijn dan ook niet verwerkt in de cijfers van de kadernota.

In de bijlage bij dit raadsvoorstel vindt u de financiële doorrekening van het bestuursakkoord. Deze effecten zijn als volgt samen te vatten:

(bedragen x € 1.000) (-/- = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Totaal effect bestuursakkoord	**-2.275**	**-1.975**	**-1.425**	**-1.425**
Waarvan incidenteel	-1.850	-1.550	-1.000	-1.000
Waarvan structureel	-425	-425	-425	-425

Tabel 2 Financiële effecten bestuursakkoord

Gecombineerd beeld kadernota 2027-2030 én bestuursakkoord

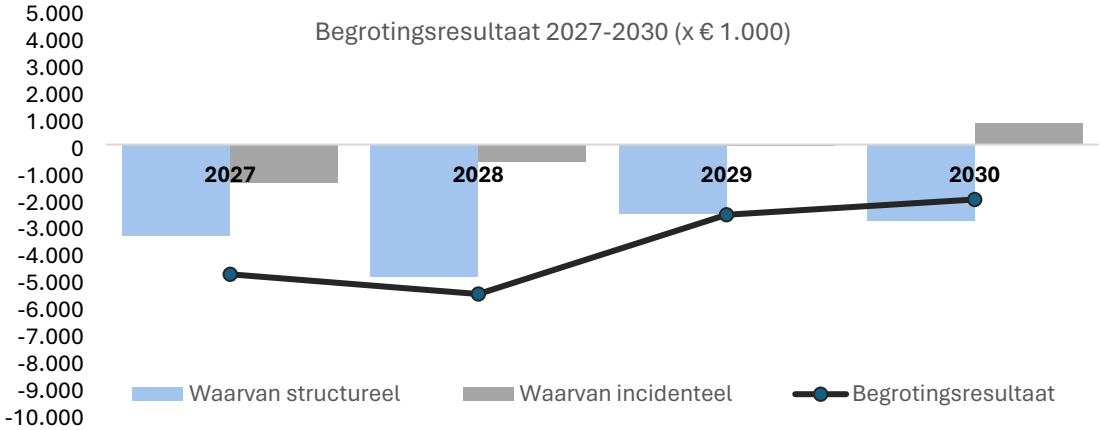
Wanneer we de financiële effecten van het bestuursakkoord toevoegen aan de uitkomsten van de kadernota 2027-2030, levert dit onderstaand beeld op:

(bedragen x € 1.000) (-/- = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Totaal begrotingsresultaat (kadernota + bestuursakkoord)	**-4.828**	**-5.562**	**-2.613**	**-2.044**
Waarvan incidenteel	-1.425	-651	-47	783
Waarvan structureel	-3.402	-4.911	-2.566	-2.828

Tabel 3 Begrotingsresultaat o.b.v. kadernota 2027-2030 en bestuursakkoord

Hiermee ontstaat het financieel beeld voor 2027 en volgende jaren. Dit geeft het financieel meerjarenperspectief waar op basis van de huidige inzichten van uitgegaan moet worden richting de nader op te stellen begroting 2027-2030.

Wanneer bovenstaande cijfers grafisch worden weergegeven levert dit het volgende beeld op:

Figuur 1 Begrotingsresultaat o.b.v. kadernota 2027-2030 en bestuursakkoord

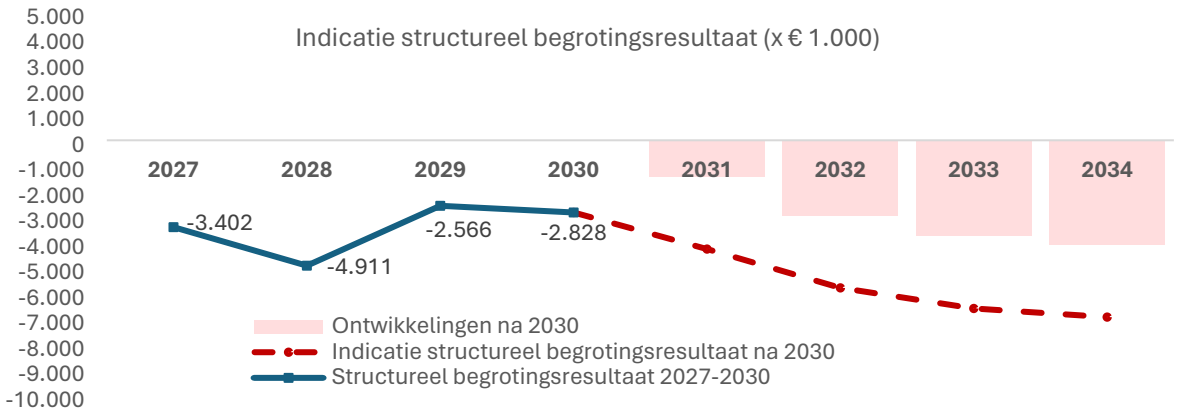
Voor 2027 is op dit moment sprake van een tekort van € 4,8 miljoen. Dit tekort is te splitsen in een tekort van € 1,4 miljoen voor incidentele zaken en een tekort van € 3,4 miljoen voor structurele zaken. Voor de jaren 2028-2030 laat het structureel begrotingsbeeld een tekort zien van € 4,9 miljoen (2028), € 2,6 miljoen (2029) en € 2,8 miljoen in 2030.

Ontwikkelingen na 2030

In deze kadernota wordt nadrukkelijk stil gestaan bij de diverse ontwikkelingen en onzekerheden die op dit moment spelen. Zowel de onzekerheden rondom de algemene uitkering uit het gemeentefonds als de lange termijneffecten van voorgenomen investeringen na 2030 hebben een effect op de realiseerbaarheid van de ambities van onze gemeente.

Conform de begrotingsvoorschriften omvatten de kadernota en de begroting de eerste 4 jaar na het lopende jaar, in dit geval de jaren 2027 tot en met 2030. De komende jaren voorzien we binnen de gemeente Moerdijk relatief veel investeringen die voor het eerst financieel gaan doorwerken in de jaren 2030 en verder. Dit betreft o.a. investeringen in scholen, zwembaden en infrastructurele projecten t.b.v. Zevenbergen-Oost zoals de aanleg van een randweg, tunnel(s) en het stationsgebied.

In hoofdstuk 5 van de kadernota is een globale doorrekening gemaakt van de financiële effecten in de jaren die volgen na 2030 en dus buiten het bereik van deze kadernota vallen. Hierbij dient opgemerkt te worden dat het toekomstperspectief niet meer dan een indicatie is waarbij de ramingen naarmate deze verder in de tijd komen te liggen steeds 'zachter' worden. De genoemde bedragen zijn gebaseerd op de huidige inzichten. Toekomstige ontwikkelingen kunnen nog een grote invloed hebben op de uiteindelijke begrotingsresultaten in de betreffende jaren.

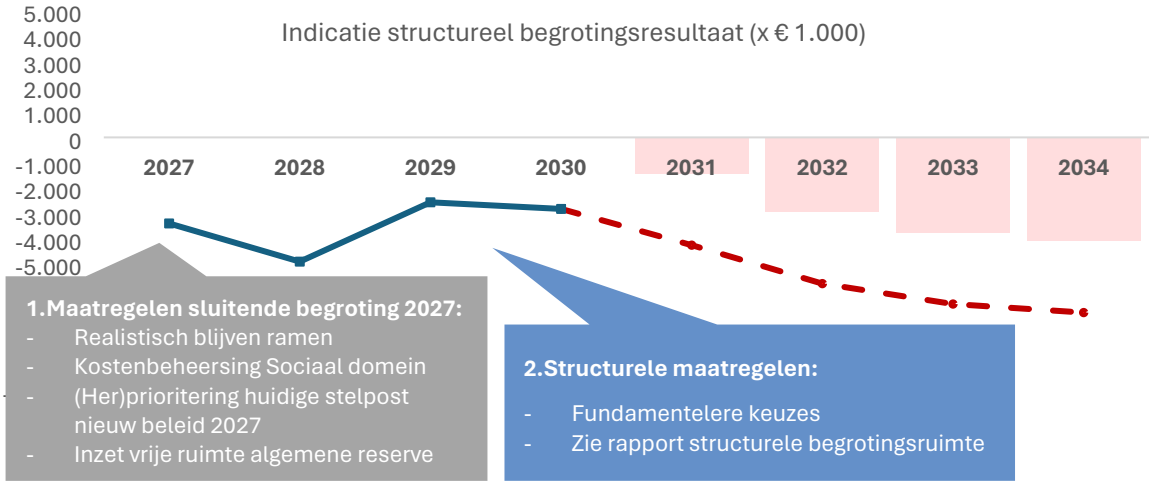
Figuur 2 Indicatie structureel begrotingsresultaat na 2030

Hoewel het om 'zachte' bedragen gaat, laat het financieel meerjarenperspectief zien dat – bij ongewijzigde ambities en zonder aanvullende middelen vanuit het Rijk – in de komende jaren maatregelen noodzakelijk zijn. Dit betekent dat nieuwe of aanvullende ambities alleen gerealiseerd kunnen worden als deze gepaard gaan met duidelijke keuzes binnen het bestaande taken- en uitgavenpatroon.

Vervolgtraject richting sluitende begroting

De komende periode gaat het college verder aan de slag met het opstellen van de meerjarenbegroting 2027- 2030. Uitgangspunt hierbij is dat de gemeenteraad richting de raadsvergadering in november 2026 een sluitende begroting 2027 kan worden aangeboden.

Dit zal het college doen op basis van het (in hoofdstuk 6 van de kadernota) voorgestelde vervolgproces richting de begroting. Dit vervolgproces kan als volgt worden samengevat:

Figuur 3 Vervolgacties richting sluitende begroting

Advies 1. Richting de begroting 2027-2030 concrete maatregelen te nemen waarmee gestuurd wordt op een sluitende begroting in het jaar 2027.

Hierbij wordt met name ingezet op:

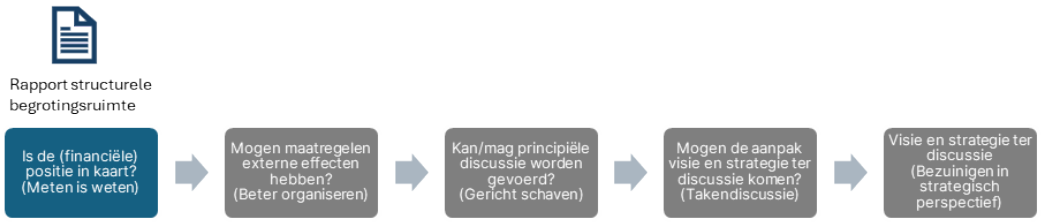
- realistisch blijven ramen van kapitaallasten en overige budgetten;
- kostenbeheersing binnen het sociaal domein;
- herprioritering van middelen binnen de stelpost nieuw beleid (zie paragraaf 5.2 van de kadernota);
- indien noodzakelijk, tijdelijke inzet van maximaal 10% van de vrije ruimte in de algemene reserve (circa € 2,3 miljoen).

Op basis van de uitkomsten van de kadernota verwacht het college hiermee een sluitende begroting 2027 te kunnen realiseren. Daarbij geldt wel dat de financiële effecten van het bestuursakkoord de opgave uit de kadernota vergroten. Het structurele tekort wat in 2027 op basis van de kadernota werd verwacht (€ 3 miljoen) is hierdoor namelijk toegenomen tot € 3,4 miljoen. We voorzien dat we de extra ruimte die het bestuursakkoord vraagt mogelijk niet (alleen) met de hierboven geformuleerde acties gerealiseerd kan worden en dat hier meer expliciete beleidskeuzes voor nodig zijn. De raad kan tijdens de commissie- en raadbehandeling hier richtinggevende uitspraken over doen.

Tegelijkertijd vraagt het financieel perspectief op (middel)lange termijn om meer structurele maatregelen.

Advies 2. Niet te wachten tot ná de volgende kadernota met het uitwerken en treffen van verdere structurele maatregelen, maar richting de kadernota 2028-2031 hiermee te starten.

Voorgesteld wordt om richting de kadernota 2028-2031 verder te werken aan structurele versterking van de begrotingsruimte. Daarbij wordt aansluiting gezocht bij de reeds geschetste handelingsopties uit het Rapport structurele begrotingsruimte. Deze variëren van het efficiënter organiseren van taken tot meer ingrijpende keuzes, zoals het herprioriteren van middelen, het beperken van uitgaven op specifieke onderdelen of het soberder uitvoeren van taken, dan wel uitvoering op het wettelijk minimumniveau waar mogelijk.

Figuur 4 Mogelijke ombuigingsmaatregelen

Personele middelen
Met diverse ontwikkelingen die in de kadernota en het bestuursakkoord zijn opgenomen, gaan personele middelen gemoeid. Voor een nadere toelichting daarop wordt verwezen naar de betreffende documenten.

Communicatie
Gezien het feit dat de kadernota beleidsarm is en over het bestuursakkoord reeds is gecommuniceerd, wordt geen nader persbericht opgesteld.

Vervolg
De planning voor de kadernota 2027-2030 en begroting 2027-2030 is als volgt:

Datum	Onderwerp
10 juni 2026	Commissie kadernota
Periode t/m 21 juni 2026	Mogelijkheid tot het indienen van technische vragen
9 juli 2026	Raadsvergadering kadernota (incl. algemene beschouwingen)
5 november 2026	Behandeling begroting in de gemeenteraad

Bijlagen
- Kadernota 2027-2030
- Financiële doorrekening bestuursakkoord

Mocht u vragen hebben over dit voorstel, dan kunt u contact opnemen van de griffier via +31168 366764 of via e-mail: griffie@moerdijk.nl.

Zevenbergen, 02-06-2026

Burgemeester en wethouders van Moerdijk,

de gemeentesecretaris, de burgemeester,

S. Elseman A.J. Moerkerke

RAADSBESLUIT

Raadsvergadering van 9 juli 2026

De raad van de gemeente Moerdijk,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 juni 2026*;*

Overwegende dat:

- Het van belang is dat de gemeenteraad de kaders vaststelt die gehanteerd zullen worden bij de verdere uitwerking richting de begroting 2027-2030;
- De financiële effecten van het bestuursakkoord verwerkt dienen te worden in de begroting;
- Het financieel meerjarenperspectief negatief is waardoor het van belang is dat de gemeenteraad een besluit neemt over de te zetten vervolg stappen richting het komen tot een sluitende begroting 2027

Gelet op:

- de bepalingen in de Financiële Verordening gemeente Moerdijk

BESLUIT

1. De kadernota 2027-2030 vast te stellen als richtinggevend document voor de opstelling van de begroting 2027-2030.
2. De financiële effecten van het bestuursakkoord, die nog niet verwerkt zijn in de voorliggende Kadernota, te verwerken in de begroting 2027-2030.

Vastgesteld in de raadsvergadering d.d. 9 juli 2026*,*

de griffier,	de voorzitter,
H.M. Vonk-Schenkel	A.J. Moerkerke